

वन महोत्सव २०२२-२३
वन महोत्सव कालावधीत
करावयाच्या रोपांच्या वाटप
व विक्री दराबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्र. साववि-२०२२/प्र.क्र.३४/फ-११,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- २०.०६.२०२२.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र. वनम २०१६/प्र.क्र.७१/फ-११ दि. ४.६.२०१६
- २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र. साववि २०२१/प्र.क्र.२०/फ-११ दि. ४.०६.२०२१
- ३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, पुणे यांचे पत्र जा.क्र. कक्ष ३(ब)/राहसे/२२५/सन २०२२-२३, दि. ३१.५.२०२२.
- ४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र जा.क्र.कक्ष-१/रोहयो/प्र.क्र.१४(भाग-३)/६६/२०२२-२३, दि. १३.०६.२०२२.

प्रस्तावना :-

दि. १५ जून ते ३० सप्टेंबर, हा काळ वन महोत्सवाचा काळ म्हणून दरवर्षी साजरा करण्यात येतो. या कालावधीत वृक्षलागवडीसाठी लोकांना उद्युक्त करण्याच्या दृष्टीने शासनामार्फत सवलतीच्या दराने रोपांचा पुरवठा करण्यात येत असतो. वृक्ष लागवड व संगोपन हा लोकांचा कार्यक्रम व्हावा, त्याचबरोबर जनतेला वनीकरणाचे महत्त्व पटवून देता यावे, या दृष्टीने वन महोत्सवाच्या कालावधीत सुधारीत केलेल्या सवलतीच्या दराप्रमाणे रोपांचा पुरवठा केला जातो. त्यानुसार संदर्भ क्र. (२) येथील दिनांक ४ जून २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये सन २०२१-२२ साठी सदर योजना पुढे चालू ठेवण्यास मान्यता देण्यात आली होती. आता सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात सदर योजना चालू ठेवण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२१-२२ या वर्षातील अनुभव तसेच जनतेचा प्रतिसाद लक्षात घेवून, ही योजना सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात दिनांक १५ जून २०२२ ते ३० सप्टेंबर २०२२ या वन महोत्सवाच्या कालावधीत पुढे चालू ठेवण्यास व ती प्रभावीपणे राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. राज्यात सन २०१७ पासून “ ५० कोटी वृक्ष लागवड ” हा कार्यक्रम हाती घेण्यात आला होता. हा वृक्षलागवडीचा कार्यक्रम अखंडपणे पुढे ही चालू राहावा व या कार्यक्रमांतर्गत खाजगी मालकीचे पडीक क्षेत्र आणि शेत बांधावर, रेल्वे दुतर्फा, कालवा दुतर्फा तसेच रस्ता दुतर्फा क्षेत्रात, सामूहिक पडीक क्षेत्र, व गायरान क्षेत्रावर मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवडीचा कार्यक्रम घेता यावा, तसेच सर्व सामान्य शेतकरी व वृक्षप्रेमी यांना अल्पदरात रोपे उपलब्ध व्हावीत यासाठी वनमहोत्सवाच्या कालावधीत सवलतीच्या दराने रोपांचा पुरवठा करण्यात येईल. वन महोत्सवाच्या कालावधीत आणि सर्वसाधारण कालावधीत रोपांचा पुरवठा, सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात खाली नमूद केलेल्या सवलतीच्या दराप्रमाणे करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	रोपांचे वर्गीकरण	वनमहोत्सव कालावधीतील रोप विक्रीचे दर प्रति रोप (रूपये)	सर्वसाधारण कालावधीतील प्रस्तावित प्रति रोपांचे दर (रूपये)
१	२	३	४
१	९ महिन्यांचे रोप (लहान पिशवीतील रोप) (१२.५ सेंमी x २५ सेंमी)	११/-	२२/-
२	१८ महिन्यांचे रोप (मोठ्या पिशवीतील रोप) (२० सेंमी x ३० सेंमी)	४०/-	७७/-
३	१८ महिन्यांचे रोप (मोठ्या पिशवीतील रोप) (२५ सेंमी x ४० सेंमी)	६६/-	१३२/-

३. राज्यात सन २०२२ च्या पावसाळ्यात १५ जून ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत वृक्ष लागवड करणेसाठी सर्व शासकीय यंत्रणा व आस्थापना तसेच निमशासकीय यंत्रणा व लोकांना मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड कार्यक्रमात सहभाग घेता यावा, यासाठी वरीलप्रमाणे अत्यल्प व सवलतीचे दरात रोपांचा पुरवठा करण्यात येत आहे.

४. ज्या शासकीय यंत्रणांना, स्थानिक स्वराज्य संस्था इ.ना वृक्ष लागवड करावयाची आहे, अशा यंत्रणांकडे रोप निर्मितीसाठी कोणत्याही प्रकारची आर्थिक तरतूद नसल्यास, अशा यंत्रणांना या वनमहोत्सव कालावधीत रोपांचा मोफत पुरवठा संबंधित रोपवाटिकेत केला जाईल. यासाठी त्यांनी लागणा-या रोपांची आगाऊ मागणी लगतचे उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक) किंवा विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण विभाग यांचेकडे सोबतच्या मागणी पत्राद्वारे करावी.

५. उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक)/विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण विभाग हे जिल्ह्यात उपलब्ध प्रादेशिक/सामाजिक वनीकरण रोपवाटीकेमधून यंत्रणानिहाय/मागणीदार यांना रोप पुरवठ्याचे आदेश निर्गमित करतील व इतर यंत्रणेशी योग्य समन्वय साधतील.

६. वृक्ष लागवड करू इच्छिणारी खाजगी विनाअनुदानीत विद्यालये /महाविद्यालये यांचेसाठी सन २०२२-२३ मध्ये प्रति रोप दर रु.१ /- मात्र राहिल. (सदरील प्रति रोप दर रु.१ हा सुरवातीचे १०० रोपांकरीता राहिल व त्यापुढील प्रत्येक रोपांसाठीचा दर हा प्रति लहान रोप दर रु.१०/- व प्रति मोठे रोप (२०x३० से.मी.) दर रु.४० /- असा राहिल आणि प्रति मोठे रोप (२५ x४० से.मी.) दर रु.५० /- असा राहिल).

७. शासकीय यंत्रणा किंवा इतर संस्था यांना जर रोपे लागवड शासकीय जागेत करावयाची असल्यास त्यांचेकडे त्या करिता निधी उपलब्ध नसल्यास लागवड करणारी शासकीय संस्था किंवा इतर संस्था व शासकीय जागाधारक संस्था यांनी तसे प्रमाणपत्र सादर केल्यास त्यांना या वनमहोत्सव कालावधीत रोपांचा मोफत पुरवठा प्रति हेक्टरी एक हजार या मर्यादेपर्यंत (१०००) किंवा त्यापेक्षा कमी (मागणीनुसार) करण्यात येईल. तसेच संस्थांची मागणी असल्यास व शासकीय रोपवाटिकेत रोपे उपलब्ध असल्यास वनमहोत्सव कालावधी व्यतिरिक्त सर्वसाधारण कालावधीमध्ये देखील सदरील तरतुद लागू राहिल.

८. संदर्भ क्र. १ मधील दि. ०४.०६.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे वनमहोत्सव काळात वन व सामाजिक वनीकरण विभागाच्या रोपवाटीकांमधून सवलतीच्या दराने रोपांचा पुरवठा केला जातो. या योजनेचा फायदा सर्व संबंधित विभागांनी घ्यावा. जिथे अडचण असेल तिथे वन व सामाजिक वनीकरण विभागाकडून मोफत रोपे देण्याचा प्रयत्न केला जाईल. मात्र त्याबाबतची आवश्यक नोंद आणि लेखा, रोपे उपलब्ध करून घेणारा विभाग आणि रोपे उपलब्ध करून देणारा विभाग अशा दोन्ही विभागामार्फत ठेवण्यात यावे. याबाबतची माहिती व अहवाल प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचेकडे पाठवावी.

९. वनमहोत्सवाच्या कालावधीत (१५ जून ते ३० सप्टेंबर) वनमहोत्सवाचे प्रयोजन व महत्व याबाबत प्रभावीपणे सर्वदूर पोहोचणाऱ्या माध्यमातून योग्य प्रसिद्धी देण्यात यावी. या बाबतचा खर्च "मागणी क्र. सी-७, मुख्य लेखाशिर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन-१०१-वन संरक्षण व विकास व पुनर्निर्मित- (११) (३४) (२४०६ ८५५१) (योजनेंतर्गत) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व सन २०२२-२३ वर्षाकरिता मंजूर केलेल्या निधीतून मागविण्यात यावा".

१०. उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक), विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण यांनी विक्रीतून एकूण जमा झालेला महसूल याबाबत चालू आर्थिक वर्षाचा तपशिल सोबतच्या विहित नमुन्यात प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांना सादर करावा.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०६२०१६३४४८९०१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(भा. ना. पिंगळे)

उप सचिव (वने)

प्रति,

- १) प्रधान मुख्य वन संरक्षक, (वन बल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- २) प्रधान मुख्य वन संरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ४) विभागीय आयुक्त सर्व.
- ५) मुख्य वनसंरक्षक/वनसंरक्षक (प्रादेशिक) सर्व.
- ६) वन संरक्षक, सामाजिक वनीकरण वृत्त कोकण-ठाणे/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर.
- ७) जिल्हाधिकारी सर्व.
- ८) मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद (सर्व).
- ९) उप वनसंरक्षक (प्रादेशिक) सर्व.
- १०) विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण विभाग (सर्व).
- ११) विभागीय वन अधिकारी (प्रादेशिक) सर्व.

- १२) सहसंचालक (कृषी), सर्व.
- १३) जिल्हा अधीक्षक, कृषी अधिकारी सर्व.
- १४) महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- १५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
- १६) निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १७) अधिदान व लेखाअधिकारी, मुंबई.
- १८) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १९) कार्यासन अधिकारी, व्यय-०६/अर्थ-१७, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २०) कार्यासन अधिकारी, ब-१ महसूल व वन विभाग, मंत्रालय मुंबई-३२.
- २१) अवर सचिव, फ-२, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २२) निवडनस्ती/फ-११.

रोप मागणी पत्र / अर्ज

प्रति,

उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक) / विभागीय वन अधिकारी,
सामाजिक वनीकरण विभाग,
.....जिल्हा

विषय :- इतर शासकीय यंत्रणाद्वारे वृक्ष लागवडी करीता मोफत रोपांचा पुरवठा होणेबाबत.

महोदय,

मी.....पदनाम.....
.....जिल्हा यंत्रणाप्रमुख.....प्रमाणित करतो की, शासन निर्णयानुसार
वृक्ष लागवडीसाठी आमच्या .....यंत्रणेस.....एवढ्या ठिकाणी-----एवढे
खडडे खोदून ठेवलेले आहेत. तरी वृक्ष लागवडीसाठी -----रोपांची गरज आहे.

- १) सदर रोपे शासकीय दरात घेण्याकरीता आमच्या यंत्रणे जवळ रोपलागवडीकरीता अनुदान उपलब्ध नाही.
- २) सदर रोपे खरेदी करीता आम्ही /इतर स्रोतातून प्रयत्न केला परंतु निधी उपलब्ध झालेला नाही.
- ३) आमच्याकडे कार्यालय खर्च व इतर किरकोळ खर्चाकरिता सुद्धा अनुदान उपलब्ध नाही.

करीता आम्हाला लागणारे.....रोपे मोफत उपलब्ध करून देण्यात यावे ही विनंती.
उपलब्ध रोपे स्वतंत्र नोंदवहीमध्ये नोंद घेतली जातील व वरिष्ठ कार्यालयास याबाबत कळविण्यात येईल.

दिनांक

आपला,

स्थान

सही
नाव
पदनाम
जिल्हा

महसूल व वन विभाग

क्र. साववि-२०२२/प्र.क्र.३४/फ-११, दिनांक २०/०६/२०२२ सोबतचे विवरणपत्र

अ.क्र.	तयार करण्यात आलेल्या एकूण रोपांची संख्या (लाखात)	एकूण विक्री झालेल्या रोपांची संख्या (लाखात)	विक्रीतून वसूल झालेली रक्कम (रुपये हजारात)	शिल्लक राहिलेल्या रोपांची संख्या (लाखात)
१	२	३	४	५

उप वनसंरक्षक (प्रादेशिक) /विभागीय वन अधिकारी,
सामाजिक वनीकरण विभाग.
जिल्हा .....